

Evaluerings af de dedikerede vejledningssamtaler om repatriering

1. juli 2025

Udlændinge- og
IntegrationsministerietUdsendelse
Slotsholmsgade 10
1216 København KTel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2024 - 7916
Akt-id 3085667

1. Formål

Udlændinge- og Integrationsministeriet har foretaget en evaluering af implementeringen af den ændrede model for kommunal vejledning om repatriering, som blev indført den 1. august 2021 i repatrieringsloven ved lov nr. 1190 af 8. juni 2021. Det blev i den forbindelse forudsat, at der i løbet af 2024 skulle foretages en evaluering modellen for de dedikerede vejledningssamtaler. Af bemærkningerne til lovforslaget, jf. Folketingstidende 2020-21, tillæg A, L 215 som fremsat, side 37, fremgår således følgende:

”Udlændinge- og Integrationsministeriet vil – for at sikre, at relevante personer omfattet af repatrieringslovens personkreds fortsat modtager vejledning om muligheden for hjælp til repatriering efter repatrieringsordningen – foretage en evaluering af implementeringen af den nye model for kommunal vejledningspligt, herunder navnlig med fokus på persongruppen, der skal vejledes ved en dedikeret samtale. Evalueringen forventes at blive foretaget i løbet af 2024.”

Deloitte har på den baggrund på opdrag fra Udlændinge- og Integrationsministeriet (UIM) gennemført en *kvalitativ undersøgelse af udvalgte kommuners erfaring med implementering af og praksis med afholdelse af dedikerede vejledningssamtaler om repatriering (Bilag 1)*. I undersøgelsen har Deloitte haft fokus på:

- At undersøge om de dedikerede vejledningssamtaler er implementeret på en hensigtsmæssig måde, herunder hvorvidt vejledningspligten sikrer, at relevante personer fortsat modtager vejledning om muligheden for hjælp til repatriering efter repatrieringsloven.
- At belyse kommunernes erfaring og vurdering af om målgruppen for de dedikerede vejledning er den mest relevante modtager en selvstændig samtale med en mere fokuseret vejledning om repatrieringsordningen.
- At afdække kommunerne udfordringer/potentialer med tilrettelæggelse og gennemførelse af de dedikerede vejledningssamtaler, herunder hvordan de dedikerede vejledningssamtaler adskiller sig fra de samtaler, der gennemføres som led i den systematiske vejledningspligt.

- At belyse et forbedringspotentiale for de dedikerede vejledningssamtaler. Det gælder både i forhold til tilrettelæggelse og gennemførelse af samtalerne samt om der er grundlag for justering af målgruppen.

Evalueringen tager først og fremmest udgangspunkt i Deloitte's undersøgelse af kommunernes erfaring med implementering af og praksis med afholdelse af dedikerede vejledningssamtaler om repatriering, herunder om relevante personer fortsat modtager vejledning om muligheden for hjælp til repatriering.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har derudover, på baggrund af registerdata fra DRC Dansk Flygtningehjælp og Danmarks Statistik, indarbejdet en kort deskriptiv analyse vedrørende repatrierede personer med hjælp efter repatrieringsloven, der bl.a. viser sammensætning og udvikling i gruppen af udlændinge der repatrierer (nationalitet, opholdsgrundlag, forsørgelsesstatus i Danmark osv.). Endelig indeholder evalueringen et afsnit med betragtninger fra DRC Dansk Flygtningehjælp vedrørende de dedikerede vejledningssamtaler om repatriering.

2. Baggrund

2.1. Om repatrieringsordningen og dens formål

Repatrieringsloven har til formål at give udlændinge det bedst mulige grundlag for at tage stilling til og eventuel træffe beslutning om at vende tilbage til deres hjemland, tidligere opholdsland eller et land, hvortil de har nær familiemæssig tilknytning, med henblik på at tage varig bopæl, og samtidig yde dem økonomisk støtte, hvis de beslutter at repatriere.

2.2. Repatrieringslovens personkreds

Følgende grupper af personer er omfattet af repatrieringsloven og kan derfor ansøge om at modtage økonomisk støtte, hvis de ønsker at repatriere, og ikke selv har midler til at dække udgifterne til repatriering:

- Flygtninge m.v.
- Familiesammenførte til flygtninge m.v.
- Andre familiesammenførte udlændinge, som har haft opholdstilladelse i Danmark i fem år.
- Danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab, der i forbindelse med repatriering løses fra deres danske statsborgerskab.
- Udlændinge med opholdstilladelse fra før 1983, eller som efterkommere af disse.
- Udlændinge med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v.

2.3. Repatrieringslovens vejledningspligt

Kommunerne har efter repatrieringsloven pligt til at yde to typer af vejledning; systematisk vejledning og dedikerede vejledningssamtaler.

De dedikerede vejledningssamtaler om repatriering blev indført med hensigten om at etablere en mere virkningsfuld vejledning om repatriering, som i højere grad fokuseres i forhold til de grupper, som på trods af et længerevarende ophold i Danmark ikke er faldet til, heriblandt ikke har opnået en fastere tilknytning til arbejdsmarkedet, og hvor vejledningen derfor forventes at have mest relevans.

Ændringen skete bl.a. som følge af et eftersyn af repatrieringsordningen i sommeren 2020 foretaget af Udlændinge- og Integrationsministeriet. Det fremgik heraf, at en stor del af kommunerne tilkendegav, at hyppigheden i den systematiske vejledning, som borgerne på daværende tidspunkt modtog i forbindelse med alle samtaler gennemført som led i integrations- og beskæftigelsesindsatsen – uanset opholdets længde – modvirkede hensigten med vejledningspligten. Kommunerne gav derudover udtryk for, at hyppigheden af de systematiske samtaler potentielt kunne skade relationen mellem sagsbehandler og borger, idet begge parter var bevidste om, at borgeren i sin aktuelle situation ikke fandt ordningen relevant.

Med indførelsen af de dedikerede vejledningssamtaler sigtedes mod at fokusere og kvalificere samtalen til udelukkende at omhandle mulighederne for hjælp til repatriering, og bruge kommunernes ressourcer der, hvor det giver mest mening. Samtidig er hensigten at undgå meningsløs vejledning af personer, der har boet en stor del af deres liv i Danmark og blot kortvarigt falder uden for arbejdsmarkedet og kommer på f.eks. kontanthjælp. Endelig sigtedes der med vejledningen at udbrede et generelt kendskab til muligheden for repatriering, så der blandt målgruppen for ordningen er en bred viden om mulighederne for at modtage repatrieringsstøtte.

Der sigtedes samtidig mod at give mulighed for, at samtalen kan afvikles af specialiserede medarbejdere i kommunen. Samtidig er omfanget af vejledningen afhængig af, hvorvidt udlændingen overvejende modtager kontanthjælpslignende ydelser.

Det overordnede formål med både de systematiske og dedikerede vejledningssamtalerne i kommunerne er at vejlede og informere om tilbuddet om hjælp til repatriering. Repatrieringsindsatsen, herunder samtalerne om muligheden for repatriering, skal ses i sammenhæng med den kommunale integrationsindsats. I de første fem år af et lovligt ophold sker der en systematisk vejledning, mens der efter fem års lovligt ophold er tale om dedikerede vejledningssamtaler til visse borgere.

Systematisk vejledning finder sted i forbindelse med kommunernes integrationsindsats, hvor udlændinge omfattet af repatrieringslovens personkreds systematisk vejledes om mulighederne for repatriering i forbindelse med alle samtaler, der gennemføres som led i den løbende opfølgning på kontrakten efter integrationsloven.

Endvidere skal kommunerne ved alle samtaler under kontaktfølgeløbet efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og som led i sygedagpengeopfølgningen systematisk vejlede udlændinge, som har haft opholdstilladelse i op til fem år, om mulighederne

for repatriering. Indholdet af den del af samtalen, der vedrører muligheden for repatriering, skal tilrettelægges, så samtalen er både relevant og tilpasset den enkeltes situation.

Dedikeret vejledningssamtale afholdes med udlændinge, *som* er omfattet af repatrieringsloven, *som* har haft opholdstilladelse i Danmark i minimum fem år, og *som* har modtaget kontanthjælpslignende ydelser i mindst 18 ud af de seneste 36 måneder. En dedikeret vejledningssamtale skal afholdes minimum hvert andet år, hvis de nævnte betingelser for afholdelse af samtalen er opfyldt.

Den dedikerede vejledningssamtale er en individuel samtale af 15-30 minutters varighed mellem den enkelte borger og bopælskommunen. Vejledningen vil som udgangspunkt bestå af en drøftelse af den pågældendes konkrete og aktuelle situation i Danmark over for en potentiel tilværelse i hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil de pågældende har nær familiemæssig tilknytning. Kommunen vil i den forbindelse kunne vejlede om de konkrete muligheder, der ligger i repatrieringsloven, herunder beløbsstørrelser ved bevilling af hjælp til repatriering, reintegrationsbistand, supplerende reintegrationsbistand og opkvalificeringskurser forud for repatriering. Samtalen skal tilrettelægges på en måde, så den er relevant og tilpasset den enkeltes situation.

Den dedikerede vejledningssamtale forudsættes som udgangspunkt – bl.a. af hensyn til kommunens administration – at ligge i forlængelse af en evt. obligatorisk samtale hos kommunen. Samtalen vil i visse tilfælde kunne lægges uafhængigt af en obligatorisk samtale, herunder i tilfælde af, at udlændingen ikke har et aktuelt kontaktforløb i kommunen.

3.0. Sammensætning og udvikling i gruppen af udlændinge der repatrierer med støtte efter repatrieringsloven

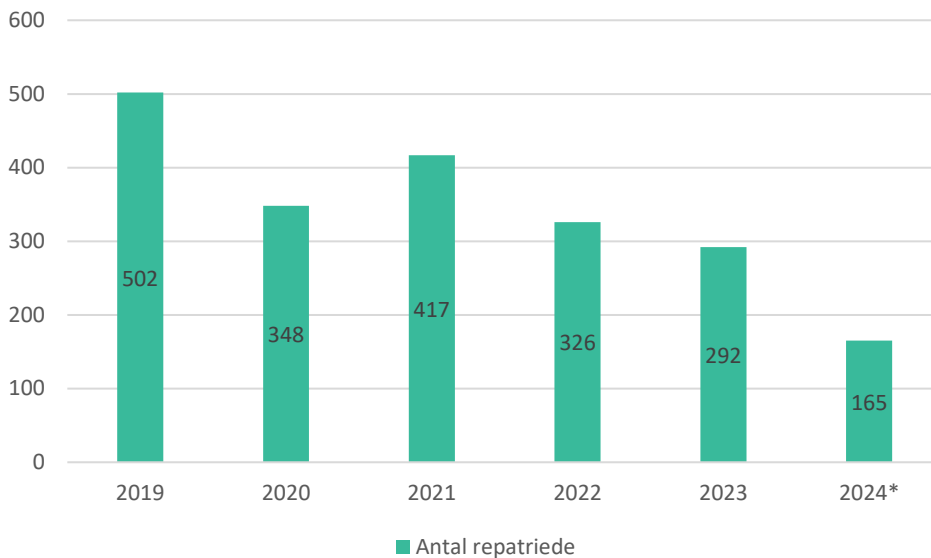
I dette afsnit ses der på antallet af repatrierede i perioden 2019 til og med første halvår af 2024 og gruppens karakteristika herunder repatrieringsland, alder, køn, opholdstid, opholdsgrundlag og forsørgelsesstatus.

Datagrundlaget indeholder ikke oplysninger om, hvorvidt personer, som er repatrieret, har været til dedikerede vejledningssamtaler. Analysen er dermed ikke en effektanalyse af betydningen af de dedikerede vejledningssamtaler for antal repatrierede, men er udelukkende af deskriptiv karakter. Da analysen er baseret på registersammenkøring med data fra Danmarks Statistik kan totalerne afvige lidt fra de tal, som Dansk flygtningehjælp har indberettet, jf. afsnit 3.3.

3.1. Udvikling i antal repatrierede i 2019-2024 (første halvår)

Figur 1 viser antal personer, der årligt er repatrieret med støtte efter repatrieringsloven. I perioden er der flest, der er repatrieret i 2019 (502 personer), hvilket bl.a. kan forklares med udvidelsen af repatrieringslovens personkreds i 2018-2019. De seneste tre år har antallet af repatrierede ligget omkring 300 personer om året.

Figur 1: Antal repatrierede med støtte efter repatrieringsloven, 2019-2024*, antal

**Anm.: 2024 dækker kun første halvdel af året.*

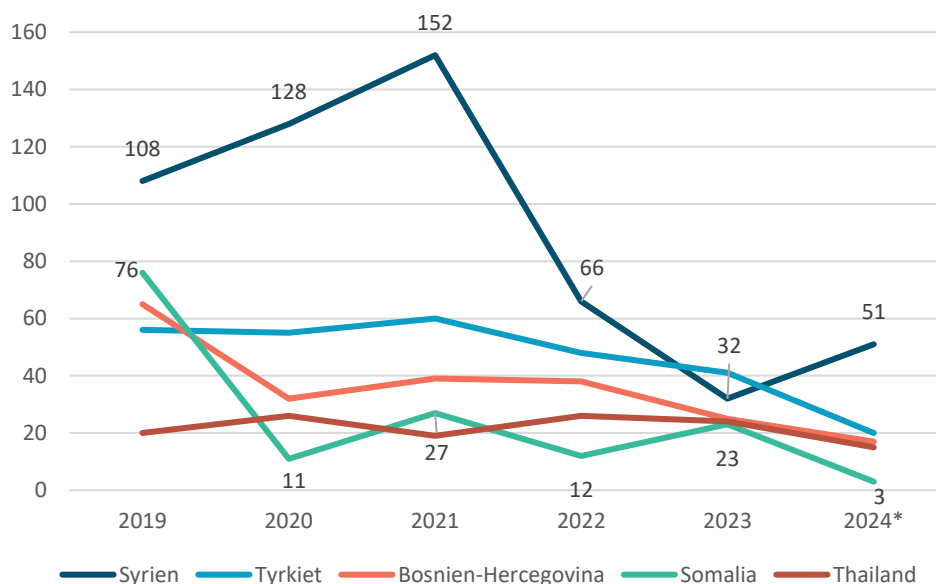
Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriets egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og Dansk Flygtningehjælp.

3.2. Hvem repatrierer?

I figur 2 fremgår udviklingen i antallet af repatrierede blandt de fem lande, som de fleste personer repatrierede til.

Der er flest, der er repatrieret med støtte efter repatrieringsloven til Syrien, mens næstflest er repatrieret til Tyrkiet. For Tyrkiet og Bosnien-Hercegovina har antallet af repatrieringer været faldende siden 2021, mens antallet er steget for Syrien i 2024 (på trods af, at tallet kun dækker første halvår).

Figur 2: Antal repatrierede, for de fem største repatrieringslande, 2019-2024*, antal

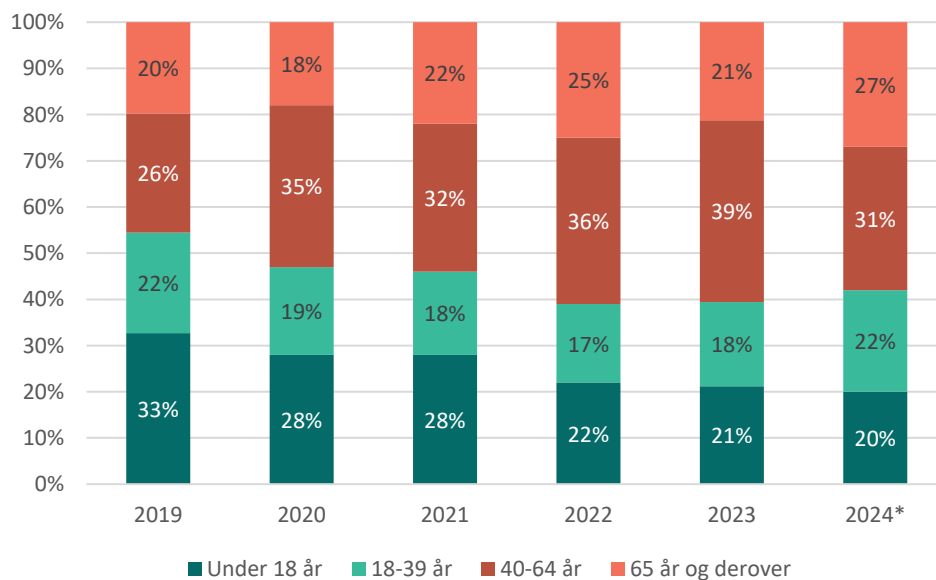

*Anm.: 2024 dækker kun første halvdel af året.

Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriets egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og Dansk Flygtningehjælp.

Aldersfordelingen for de personer, der er repatrieret med støtte efter repatrieringsloven, er vist i figur 3. I 2020 til 2024 er den største gruppe de 40-64-årige.

Figur 3: Repatrierede, fordelt på alder ved repatriering, 2019-2024*, pct.

*Anm.: 2024 dækker kun første halvdel af året.

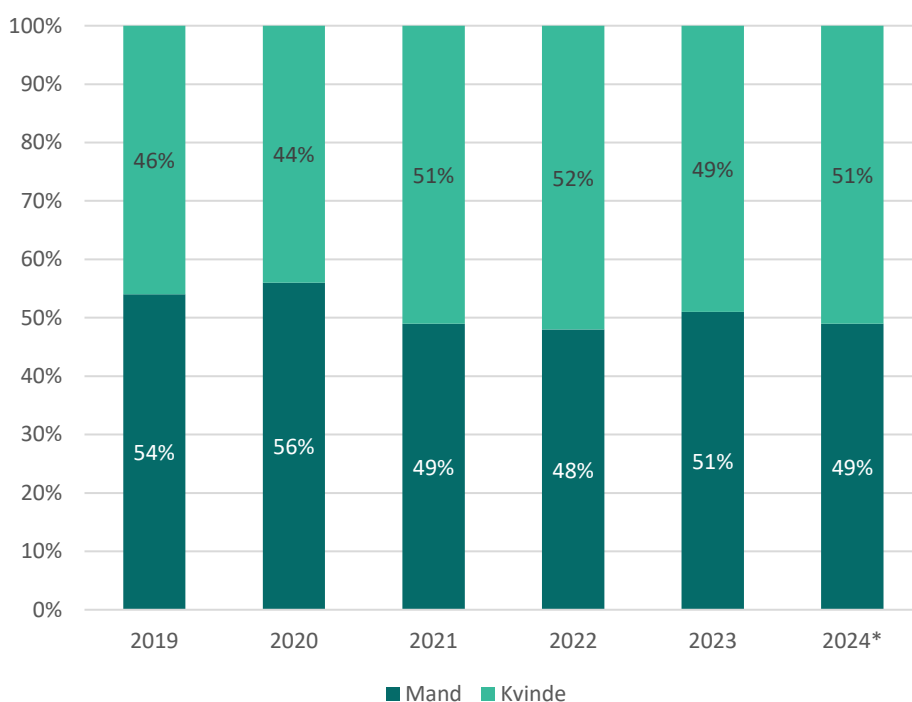
Anm.: Procenterne summerer ikke til 100 grundet afrundinger.

Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriets egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og Dansk Flygtningehjælp.

I figur 4-7 ses der på personer, som var fyldt 18 år på repatrieringstidspunktet. Dvs. der ses nærmere på voksne, som stod bag beslutningen om repatrieringen.

Der er omtrent lige mange voksne mænd og kvinder, der er repatrieret de seneste år, mens der i 2019 og 2020 var flere mænd end kvinder, der repatrierede, jf. figur 4.

Figur 4: Repatrierede i alderen 18 år eller derover ved repatriering, fordelt på køn, 2019-2024*, pct.

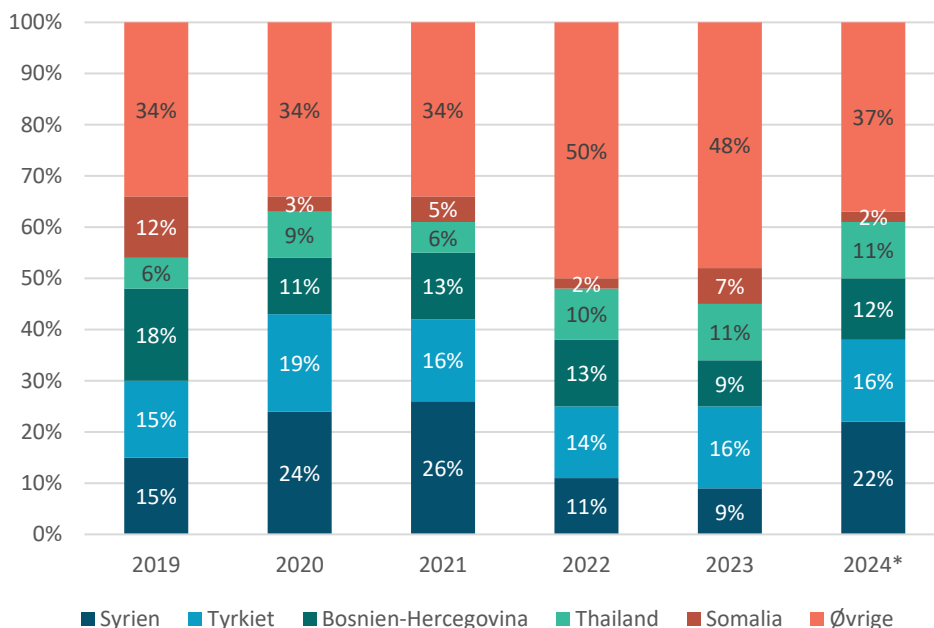

**Anm.: 2024 dækker kun første halvdel af året.*

Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriets egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og Dansk Flygtningehjælp.

Figur 5 viser statsborgerskabet for de voksne, der er repatrieret i perioden. De fem lande, der er vist, er de fem lande, hvor flest af de repatrierede har statsborgerskab i. I 2022 og 2023 er der en mindre andel med syrisk statsborgerskab og en større andel med øvrige statsborgerskab, der er repatrieret, sammenlignet med de øvrige år.

Figur 5: Repatrierede i alderen 18 år eller derover ved repatriering, fordelt på de fem største statsborgerskabslande og øvrige, 2019-2024*, pct.

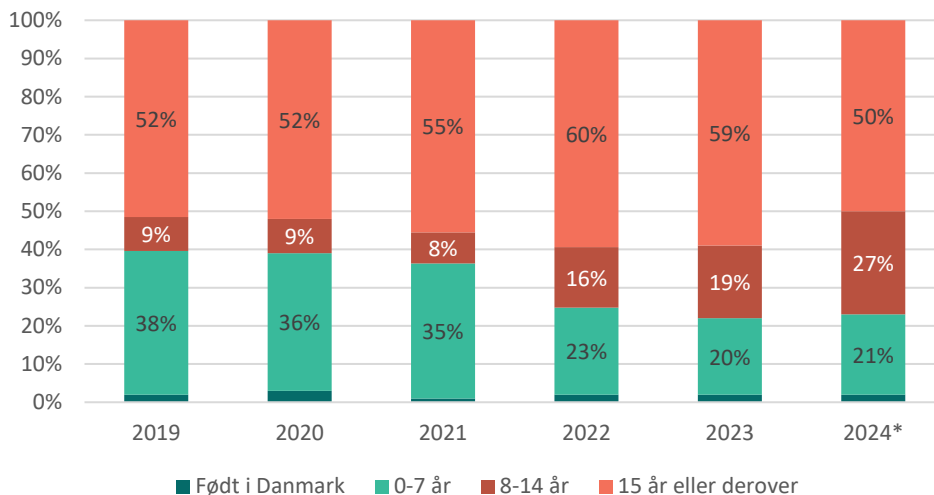

*Anm.: 2024 dækker kun første halvdel af året.

Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriets egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og Dansk Flygtningehjælp.

Personer med længere opholdstid er den største gruppe blandt repatrierede. Figur 6 viser, at mindst halvdelen af de voksne, der er repatrieret i hvert år, har opholdt sig i Danmark i 15 år eller derover.

Figur 6: Repatrierede i alderen 18 år eller derover ved repatriering, fordelt på opholdstid, 2019-2024*, pct.

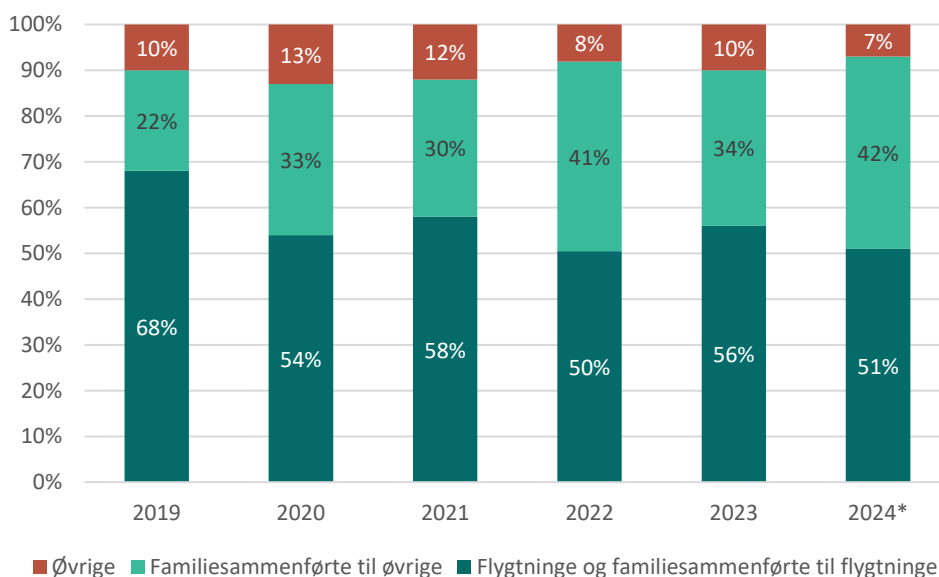
*Anm.: 2024 dækker kun første halvdel af året.

Anm.: Procenterne summerer ikke til 100 grundet afrundinger.

Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriets egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og Dansk Flygtningehjælp.

Figur 7 viser det seneste midlertidig opholdsgrundlag for de voksne, der er repatrieret. For alle årene gælder det, at størstedelen af de repatrierede har opholdsgrundlag som flygtning eller familiesammenført til flygtning.

Figur 7: Repatrierede i alderen 18 år eller derover ved repatriering, fordelt på opholdsgrundlag, 2019-2024*, pct.

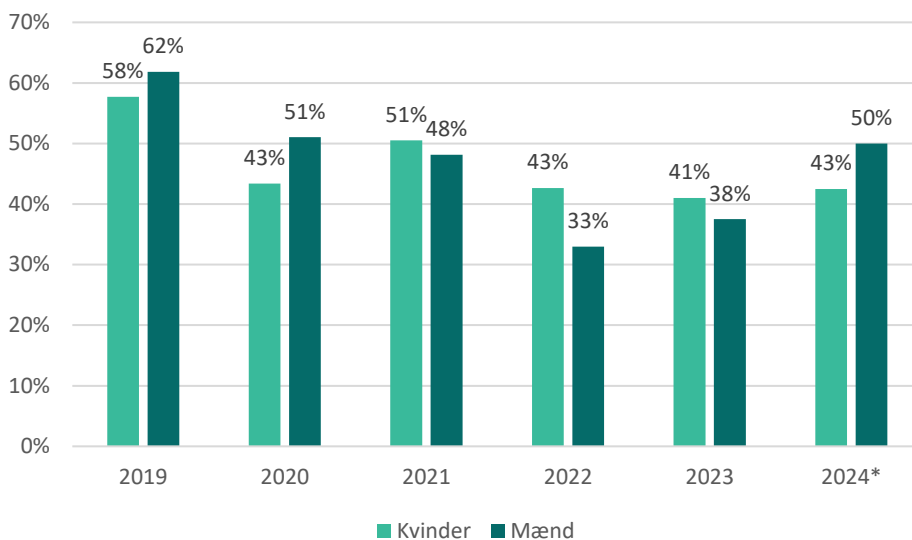
*Anm.: 2024 dækker kun første halvdel af året.

Anm.: Procenterne summerer ikke til 100 grundet afrundinger.

Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriets egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og Dansk Flygtningehjælp.

Figur 8 viser andelen af de 18-64-årige repatrierede, der er på kontanthjælpslignende ydelser på et tidspunkt i de 18 måneder op til repatriering. I gennemsnit var omtrent 50 procent af de repatrierede på kontanthjælpslignende ydelser på et tidspunkt i de 18 måneder op mod repatriering.

Figur 8: Andel repatrierede, i alderen 18-64 år ved repatriering, der har modtaget kontanthjælpslignende ydelser på et tidspunkt i de 18 måneder op mod repatriering, fordelt på køn, 2019-2024*, pct.

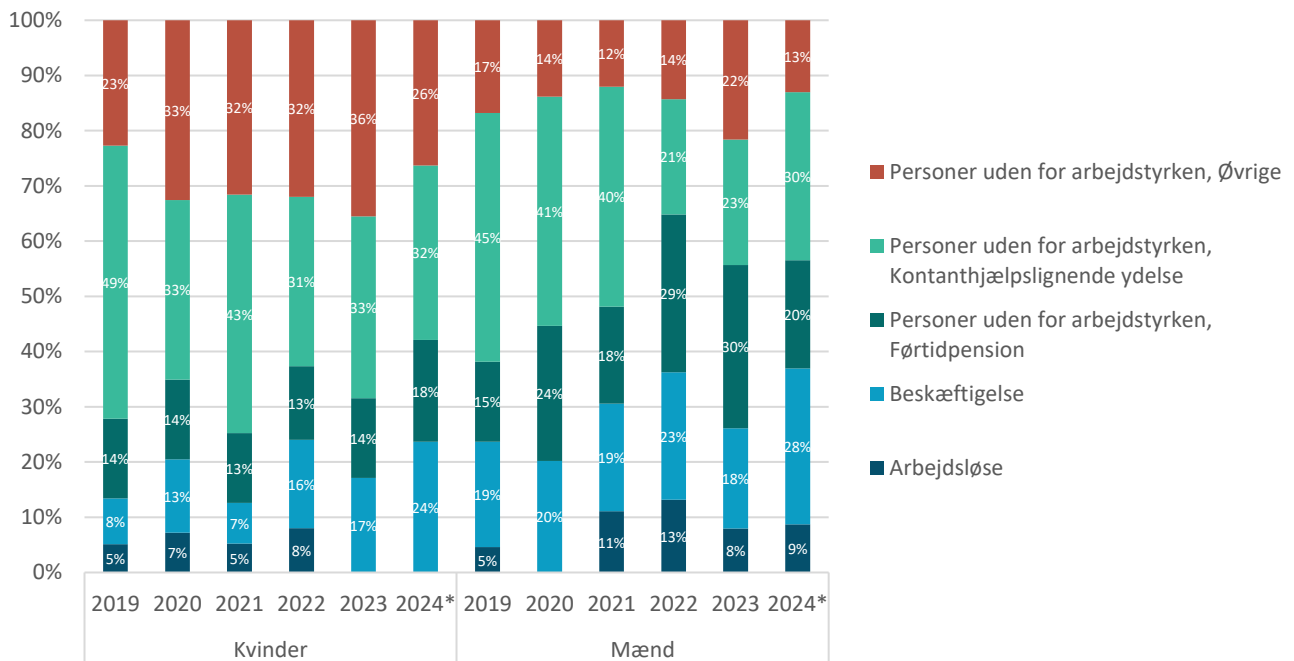
*Anm.: 2024 dækker kun første halvdel af året.

Anm.: Kontanthjælpslignende ydelser dækker overordnet over kontanthjælp, integrationsydelse og uddannelseshjælp.

Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriets egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og Dansk Flygtningehjælp.

Figur 9 viser, at størstedelen af både mænd og kvinder står uden for arbejdsstyrken, når der ses på deres forsørgelsesstatus opgjort et halvt år inden, at de repatrierer.

Figur 9: Repatrierede, i alderen 18-64 år ved repatriering, fordelt efter forsørgelsesstatus opgjort 6 måneder før repatriering og på køn, 2019-2024*, pct.

*Anm.: 2024 dækker kun første halvdel af året.

Anm.: Kontanthjælpslignende ydelser dækker overordnet over kontanthjælp, integrationsydelse og uddannelseshjælp.

Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriets egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og Dansk Flygtningehjælp.

3.3. Datagrundlag og analysepopulation

Til brug for analysen anvendes individbaserede data fra Dansk Flygtningehjælp, som bygger på kommunale indberetninger. Data er blevet kombineret med registerdata fra Danmarks Statistik.

Analysen bygger på 2.050 udenlandske statsborgere, som er repatrieret i perioden 2019 til og med første halvår 2024. Nogle figurer er afgrænset på bestemte karakteristika, hvilket betyder, at de bygger på en mindre del af de 2.050 individer.

Der er en mindre difference mellem antallet af repatrierede, som indgår i Dansk Flygtningehjælps egen opgørelse samt opgørelsen på integrationsbarometer.dk, og antallet af personer, der indgår i nærværende analyse.

Differencen, skyldes bl.a. følgende faktorer:

- Individbaserede data, som Dansk Flygtningehjælp har indberettet, indeholdt både manglende eller ikke-anvendelige CPR-numre og dubletter.
- Dansk Flygtningehjælps egen opgørelse og opgørelsen på integrationsbarometeret tager udgangspunkt i dato for, hvornår indberetning om repatriering er modtaget, mens nærværende analyse tager afsæt i den af Dansk Flygtningehjælp oplyste dato for borgernes repatriering.

4.0. Implementering og praksis med afholdelse af dedikerede vejledningssamtaler om repatriering

4.1. Den kvalitative tilgang til indsamling af data vedrørende kommunernes erfaringer

Deloitte's undersøgelse bygger på en analyse af i alt 12 kommuners erfaringer med implementering af og praksis med afholdelse af dedikerede vejledningssamtaler om repatriering. Kommunerne er med afsæt i Danmarks Statistiks metode til gruppering af kommuner¹ fordelt på:

- 3 hovedstadskommuner
- 1 storbykommune
- 5 provinskommuner
- 1 oplandskommune
- 2 landkommuner

Dataindsamlingen er sket gennem individuelle dybdeinterviews med hver deltagende kommune, hvor der i de fleste tilfælde har deltaget to medarbejdere, der både har erfaring med selve gennemførelsen af samtalerne samt den administrative opgave med at identificere de rette personer for den dedikerede vejledningssamtale.

På baggrund af opgavens opdrag har Deloitte designet en analysemetode, som baserer sig på en kombination af lukkede spørgsmål (ja/nej svarmulighed) og åbne spørgsmål, hvor kommunerne kunne udfolde deres erfaringer.

4.2. De overordnede overvejelser vedrørende implementering af de dedikerede vejledningssamtaler

Den enkelte kommune har gjort sig en række centrale overvejelser i forbindelse med implementeringen af de dedikerede vejledningssamtaler, hvilket omfatter:

- a) Hensynet til borgernes oplevelse af formålet med den dedikerede vejledningssamtale og de følelser, som indkaldelsen til samtale ses at fremkalde hos nogle. Her lægges bl.a. vægt på at formidle budskabet om, at repatriering er frivilligt.
- b) Tilrettelæggelse af samtalerne så de højner sandsynligheden for fremmøde.
- c) Gennemførelse af samtalerne på en hensigtsmæssig måde i forhold til kommunernes ressourceforbrug.

Det er kommunernes erfaring, at de dedikerede vejledningssamtaler om repatriering kan være et sårbart emne for borgerne, og det har fået indflydelse på kommunernes tilgang til samtalerne og varigheden heraf.

¹ <https://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/nomenklaturer/kommunegrupper>

Kommunerne fremhæver samtalerne om repatriering som 'svære samtaler'. Det er en udfordring at skabe lydhørhed hos borgeren om, at repatriering er frivilligt, og navnlig sårbare borgere udtrykker usikkerhed om, hvorvidt samtalels formål er at informere dem om, at de er uønskede i Danmark. Det bliver den enkelte rådgiver, der skal håndtere borgerens emotionelle reaktioner, så som tristhed eller vrede, der til tider kan være ret voldsomme.

Kommunerne påpeger, at uanset om samtalen afvikles i forlængelse af en obligatorisk jobsamtale eller som en samtale uafhængigt af øvrige samtaler, er varigheden ikke mellem de 15-30 minutter, som lovbemærkningerne tilsiger. Kommunerne vurderer, at samtalerne varighed er op imod 10 minutter, men at det er borgerens interesse, der er afgørende.

Kommunerne tilkendegiver at være udfordrede af, at de ikke kan variere deres tilgang, så den i højere grad opleves som relevant for den enkelte borger, f.eks. ved at det er tilstrækkeligt at informere én gang, indtil den dag borgere selv efterspørger informationen om mulighederne for at repatriere.

Alle de deltagende kommuner vurderer, at de har implementeret de dedikerede vejledningssamtaler i henhold til lovgivningen. Kommunerne stiller dog spørgsmål ved, om den aktuelle metode at nå borgerne på er den mest hensigtsmæssige, idet ressourcetrækket er stort og udbyttet opleves minimalt med blik på fremmøde, samt hvorvidt borgerne reelt har interesse i informationen om repatriering. I den forbindelse udtaler en rådgiver fra en kommune;

"Man skal overveje, hvad er det, at man gerne vil opnå. Altså vil man klæde dem bedre på med information, hvis ja, så tænker jeg, at vi gør det rigtigt godt. Men hvis formålet er, at vi skal have flere til at ønske at rejse, så tror jeg ikke, at vi lykkes så godt."

Det er kommunernes overordnede vurdering, at indholdet i samtalerne før og efter fem års skillelinjen i høj grad er sammenlignelig. I den systematiske vejledning er repatriering et emne blandt flere, og et emne der hurtigt overstås, hvis borgeren ikke viser interesse. Idet de dedikerede vejledningssamtaler skal afvikles som en selvstændig samtale, er der mere tydelighed i, hvad samtalen skal handle om, og nogle kommuner beskriver også, at de har en mere insisterende tilgang, hvor borgeren informeres mere grundigt. Det er dog generelt kommunernes erfaring, at borgerne affejer rådgiver og fortæller, at de ikke har interesse for at rejse hjem og dermed ikke ønsker at gå dybere ind i drøftelsen.

4.3. Tilrettelæggelse og afvikling af de dedikerede vejledningssamtaler

Alle 12 kommuner har indført en praksis, hvor udsøgning af borgere sker gennem automatisk træk fra fagsystemet eller UdlændingInformationsPortalen (UIP). Hvor ofte udtrækket sker afhænger af kommunens størrelse og dermed antallet af bopliende borgere for hvem de dedikerede vejledningssamtaler er relevant. For nogle kommuner opdateres listen dagligt, andre kvartalsvist og enkelte halvårligt.

Udtrækket af borgerne danner grundlag for indkaldelserne til en dedikeret vejledningssamtale.

Kommunerne fortæller, at de har svært ved at udsøge borgere, der ikke har et aktivt kontaktforløb, er overgået til ordinær beskæftigelse eller har en sag i kommunen. Muligheden for at tjekke borgernes data i e-indkomst, som blev indført i repatrieringsloven den 1. maj 2024 ved lov nr. 414 af 23. april 2024, har dog hjulpet på dette.

Blandt de deltagende kommuner i undersøgelsen ses det, at størstedelen har placeret ansvaret for de dedikerede vejledningssamtaler i integrationsafdelingen, der varetager kommunens beskæftigelsesrettede integrationsansvar og dertilhørende opgaver. Det er ligeledes denne afdeling og medarbejdere, der vil have ansvaret for at behandle de konkrete sager om repatriering. De rådgivere der har erfaring med sagsbehandling af repatrieringssager, fortæller i undersøgelsen, at dette skærper deres vidensgrundlag om f.eks. konkrete udfordringer, specifikke lande, hensyn m.v., hvilket de kan benytte i deres dedikerede vejledningssamtaler med borgeren.

Den organisatoriske placering af vejledningsopgaven betyder derfor, at det for 8 ud af 12 deltagende kommuner er praksis, at det er en udvalgt og specialiseret rådgiver, der har ansvaret for at afvikle de dedikerede vejledningssamtaler, som en del af deres opgaveportefølje, hvorfor samtalerne ofte samles og afvikles med et fast interval afhængig af kommunernes størrelse.

På tværs af kommunerne kan ses en forholdsvis ensartet praksis i indkaldelserne til de dedikerede vejledningssamtaler. Alle kommuner indkalder borgerne ved brev, der sendes via e-boks med en dato for vejledningssamtalen. Alle kommuner rykker også én gang, hvis borgeren udebliver. Udebliver borgeren efter indkaldelse til en ny samtale afstår kommunerne fra yderligere at rykke borgeren, men noterer, at borgeren skal indkaldes igen om to år.

Deloitte's undersøgelse omfatter ikke indsamling af data for udeblivelser, men størstedelen af kommunerne tilkendegiver, at udeblivelser er en stor udfordring, der betyder, at kommunerne oplever at have et stort ressourcetræk forbundet med vejledning om repatriering. Et ressourceforbrug der har ophæng i tiden brugt på at afsætte tid til møder, hvor borgere ikke fremmøder, udgifter til tolk og tid forbundet med opfølgning på ikke afholdte møder og fremsendelse af rykkere.

Der er 4 ud af 12 kommuner, der afvikler de dedikerede vejledningssamtaler i forlængelse af en jobsamtale med argumentet om, at kommunen undgår udeblivelser, idet der er sanktionsmuligheder i forbindelse med jobsamtalen. Det er én kommunes vurdering, at 1 ud af 10 borgere fremmøder til samtalerne. Det er samme kommunes erfaring, at borgere, der har ønske om repatriering, finder informationen på egen hånd og henvender sig ved interesse.

4.4. Målgruppen for de dedikerede vejledningssamtaler

Kommunernes vurdering er, at den nuværende målgruppe ikke i stort omfang udviser interesse for repatriering, hvilket kan ses ved høj grad af udeblivelser samt at det er få borgere, der reelt ønsker en dialog om mulighederne for repatriering.

Alene en tredjedel af de 12 kommuner erklærer sig enige i, at den aktuelle målgruppe er relevant for de dedikerede vejledningssamtaler. Størstedelen af kommunerne vurderer, at den aktuelle målgruppe ikke er relevant for de dedikerede vejledningssamtaler, og lægger bl.a. til grund, at borgerne er i den arbejdsdygtige alder og ønsker beskæftigelse, ligesom de har børn, der er integreret i Danmark. Kommunerne nævner også, at borgerne ikke oplever deres oprindelsesland som trygt for dem og deres familie, eller de kan være født og opvokset i Danmark og identificere sig om danske. Rådgivere fra to kommuner udtaler:

”Når det er personer, der nærmest har boet i Danmark hele deres liv, så bliver de irriteret. De tolker det som om, at vi vil af med dem. Og det er endnu sværere, hvis vi kontakter én, der enten handicappet eller syg”.

”Langt de fleste borgere ved, hvor de skal henvende sig, hvis de har interesse for repatriering. Vi har 13-14 sager om året, men ingen kommer fra de dedikerede samtaler.”

Størstedelen af kommunerne vurderer, at der er andre målgrupper, der er potentielt mere relevante for de dedikerede vejledningssamtaler, end den nuværende målgruppe. Kommunerne fremhæver persongrupper som førtidspensionister, folkepensionister og ægtefælleforsørgede kvinder, der har mistet deres mand. Et nøgleord for ønsket om repatriering er i mange tilfælde ensomhed og et spinkelt netværk i Danmark, samt et ønske om at leve deres sidste tid i oprindelseslandet.

Kommunerne vurderer, at de beskrevne persongrupper på nuværende tidspunkt ofte hører om mulighederne for repatriering gennem deres børn eller bekendte, hvorefter de selv rækker ud til kommunen. Det er dog også kommunernes vurdering, at de nævnte persongrupper ofte har begrænsede digitale kompetencer og adgang, hvorfor de ikke i samme grad er opsøgende på digital information.

4.5. Kommunernes forslag til forbedringspotentialer

Undersøgelsen afdækker en række forbedringspotentialer, som kommunerne peger på, kan forstærke en positiv effekt af den dedikerede vejledning og i højere grad end tilfældet er nu målrette indsatsen mod relevante borgere og reducere ressourceforbruget.

Det er kommunernes vurdering, at en *justering af målgruppen*, så denne også omfatter pensionister, kunne medføre at ramme en persongruppe, som i deres senere leveår finder muligheden for repatriering mere relevant og interessant.

Kommunerne ser fordele i *øget frihedsgrad i tilrettelæggelse af vejledningen og en bredere kommunikationsstrategi*, hvor vejledningen eksempelvis foregår ved fælles vejledningssmøder, digitale møder eller brede kampagner m.v. Rådgiverne vil på denne måde kunne træffe faglige valg og justeringer i forhold til lokale kulturer og ønsker hos borgergrupper.

Kommunerne ser potentiale i *en mere fleksibel kontaktform*, og dermed mere effektiv afvikling, hvor der gøres brug af f.eks. telefonmøder eller fremsendelse af skriftlig information, hvis der vurderes ud fra tidligere dialog, at det er en form, som borgeren reagerer bedre på end ved fysisk fremmøde.

Kommunerne savner *muligheden for at lave individuelle undtagelser fra samtaler*, hvor borgere, der f.eks. har psykiske lidelser eller er alvorligt syge, kan fritages fra at blive indkaldt til en dedikeret vejledningssamtale.

Kommunerne oplever meget svære samtaler med borgere, der kommer fra lande, hvor der er krig og/eller betydelige utrygge tilstande, og hvor både borgeren og rådgiveren oplever, at vejledningssamtalen er meningsløs, og hvor forholdet mellem kommunen og borgeren lider unødigt last. På den baggrund ønsker kommunerne, at *vejledningspligten frafaldes til borgere fra specifikke lande/områder*.

Kommunerne peger på, at såfremt det bliver en mulighed *at frasige sig yderligere vejledning* ved eksempelvis en skriftlig erklæring om ingen interesse, vil det betyde, at ressourcerne i kommunerne fokuseres og der sikres en fortsat konstruktiv dialog med borgerne.

Flere kommuner har svært ved med sikkerhed at udsøge og dermed vejlede borgere, der er i ordinær beskæftigelse og ikke har en aktuel sag eller kontaktførløb i kommunen. Der er således potentiale i at *præcisere forventningen til vejledningspligten af borgere i ordinær beskæftigelse, samt tydeligere vejledning til, hvordan kommunerne udsøger de relevante borgere*.

4.6. Betragtninger fra DRC Dansk Flygtningehjælp

Udlændinge- og Integrationsministeriet har ansvaret for den individuelle rådgivning af herboende personer, som udtrykker ønske om repatriering. Udførelsen af denne opgave kan overlades til eksempelvis en organisation, og Udlændinge- og Integrationsministeriet har på nuværende tidspunkt overladt opgaven til DRC Dansk Flygtningehjælp, som derfor forestår den indledende rådgivning af herboende personer. Det betyder som udgangspunkt, at hvis en person, over for kommunen, viser interesse for repatriering, vil kommunen henvise til en rådgivningssamtale ved DRC Dansk Flygtningehjælp.

DRC Dansk Flygtningehjælp har således berøringsflade med persongruppen for de dedikerede vejledningssamtaler, og Udlændinge- og Integrationsministeriet har derfor bedt DRC Dansk Flygtningehjælp om organisationens betragtninger til de dedikerede vejledningssamtaler.

DRC Dansk Flygtningehjælp bemærker bl.a., at en kommunal medarbejder, der specialiserer sig i repatrieringsarbejdet, vil kunne tilbyde borgeren en dedikeret samtale om repatriering af højere kvalitet end en kommunal medarbejder, som ikke er specialiseret.

På baggrund af de oplysninger DRC Dansk Flygtningehjælp har modtaget direkte fra persongruppen vedrørende egne erfaringer med de dedikerede vejledningssamtaler, er det organisationens opfattelse, at flere har givet udtryk for, at en indkaldelse til dedikeret vejledningssamtale har været forbundet med stress og bekymring for, at de ikke længere er velkomne i Danmark og bliver frivilligt 'tvunget' til at vende tilbage til deres hjemland.

Det er DRC Dansk Flygtningehjælps erfaring, at den dedikerede vejledning i kommunerne ikke har ført til øget interesse for repatriering blandt målgruppen. Flygtningehjælpen oplyser, at de sjældent hører fra personer, der har påbegyndt en proces om repatriering efter vejledning i kommunen.

DRC Dansk Flygtningehjælp bemærker, at de generelt mener, at det er vigtigt, at personer omfattet af repatrieringslovens personkreds, bliver oplyst om muligheden for at få økonomisk støtte til at vende tilbage til deres hjemland. Dog er der mange faktorer, der påvirker beslutningen om at repatriere, såsom forholdene i repatrieringslandet, herunder både den politiske og økonomiske situation, såvel som graden af integration i Danmark.

Hvis det politiske ønske er at sikre, at repatrieringsordningen bliver mere kendt blandt målgruppen, bemærker DRC Dansk Flygtningehjælp at man kan overveje en alternativ tilgang, der både reducerer ressourceforbruget hos kommunerne og samtidig sikrer, at de personer, der er omfattet af repatrieringsordningen, får den nødvendige information om mulighederne efter repatrieringsloven. Det er DRC Dansk Flygtningehjælps erfaring, at målgrupperne for repatriering er mere lydhøre over for information, som kommer fra en uafhængig organisation, end hvis det kommer fra de danske myndigheder. DRC Dansk Flygtningehjælp oplever ofte, at der er et meget lavt fremmøde til de møder, som kommunerne selv inviterer til, hvorimod der er et større fremmøde til informationsmøder om repatriering, der afholdes af eller i samarbejde med DRC Dansk Flygtningehjælp. Det er afgørende, at repatriering forbliver baseret på princippet om frivillig og bæredygtig tilbagevenden.

5.0. Opsamling

De dedikerede vejledningssamtaler blev indført bl.a. med hensigten om at fokusere og kvalificere en selvstændig samtale til udelukkende at omhandle mulighederne for hjælp til repatriering, og give mulighed for, at samtalen kan afvikles af specialiserede medarbejdere i kommunen. Ændringen skete bl.a. som følge af, at en stor del af kommunerne i 2020 ønskede en mere fleksibel tilrettelæggelse af vejledningspligten, der på daværende tidspunkt udelukkende bestod af systematisk vejledning i forbindelse med alle samtaler gennemført som led i integrations- og beskæftigelsesindsatsen. Kommunerne ønskede, at vejledningen i højere grad blev

relevant, hensigtsmæssig og tilpasset den enkelte borgers situation, og ikke kun i forlængelse af en samtale med borgere om beskæftigelsesrettet integrationsindsats, hvor begge parter var bevidste om, at borgeren i sin aktuelle situation ikke fandt ordningen relevant.

De seneste tre år har antallet af repatrierede ligget omkring 300 personer om året, men datagrundlaget giver ikke mulighed for at måle en eventuel statistisk effekt af de dedikerede vejledningssamtaler.

Sammenfattende viser evalueringen, at alle de deltagende kommuner vurderer, at de har implementeret de dedikerede vejledningssamtaler i henhold til lovgivningen.

Evalueringen viser tillige, at det er kommunernes overordnede vurdering, at indholdet i samtalerne i den systematiske og dedikerede vejledning, henholdsvis, i høj grad er sammenlignelig. Forskellen skal findes i formatet for vejledningssamtalen. I den systematiske vejledning er repatriering et emne blandt flere, og et punkt der hurtigt overstås, hvis borgeren ikke viser interesse. Som følge af at de dedikerede vejledningssamtaler skal afvikles som en selvstændig samtale, er der mere tydelighed i samtalens formål, og nogle kommuner beskriver også, at de har en mere insisterende tilgang, hvor borgeren informeres mere grundigt.

Kommunerne sætter dog spørgsmålstejn ved, om den aktuelle metode at nå borgerne på er den mest hensigtsmæssige, idet ressourcetrækket er stort og udbyttet opleves som minimalt, herunder peges på problemer med udeblivelser, udsøgning af borgere, der ikke har et aktivt kontaktforløb, og hvorvidt borgerne reelt er interesseret i at repatriere.

Der er 4 ud af 12 kommuner, der afvikler de dedikerede vejledningssamtaler i forlængelse af en jobsamtale med argumentet om, at kommunen undgår udeblivelser, idet der er sanktionsmuligheder i forbindelse med jobsamtalen. Det er én kommunes vurdering, at 1 ud af 10 borgere fremmøder til samtalerne. Det er samme kommunes erfaring, at borgere, der har ønske om repatriering, finder informationen på egen hånd og henvender sig ved interesse.

Kommunerne peger i den forbindelse på, at hvis det blev muligt at frasige sig yderligere vejledning ved eksempelvis en skriftlig erklæring om ingen interesse, ville det betyde, at ressourcerne i kommunerne fokuseres, og at der sikres en fortsat konstruktiv dialog med borgerne.

Én kommune fremhæver, at hvis intentionen med de dedikerede vejledningssamtaler er at informere om repatrieringsordningen, så oplever kommunen at lykkedes med opgaven. Kommunen mener derimod, at de ikke lykkedes med opgaven, hvis det handler om at få personer til at ønske at ville repatriere.

Hensigten med indførelsen af de dedikerede vejledningssamtaler var bl.a. at etablere en mere virkningsfuld vejledning om repatriering, som i højere grad fokuseres

i forhold til de grupper, som på trods af et længerevarende ophold i Danmark ikke er faldet til, heriblandt ikke har opnået en fastere tilknytning til arbejdsmarkedet, og hvor vejledningen derfor forventes at have mest relevans.

Alene en tredjedel af de 12 deltagende kommuner erklærer sig enige i, at den aktuelle målgruppe er relevant for de dedikerede vejledningssamtaler. Størstedelen af kommunerne vurderer, at den aktuelle målgruppe ikke er relevant for de dedikerede vejledningssamtaler, og lægger bl.a. til grund, at målgruppen er i den arbejdsdygtige alder og ønsker beskæftigelse, ligesom de har børn, der er integreret i Danmark.

Størstedelen af kommunerne vurderer, at der er andre persongrupper, der er potentielt mere relevante for de dedikerede vejledningssamtaler, såsom førtidspensionister, folkepensionister og ægtefælleforsørgede kvinder, der har mistet deres mand. Et nøgleord for ønsket om repatriering er i mange tilfælde ensomhed og et spinkelt netværk i Danmark, samt et ønske om at leve deres sidste tid i oprindelseslandet.